

II/373

Folk-lore Musical

Cançons Populars

Recullides a les Guillerries
i armonisades pel

Mtre. Eusebi Bosch Humet

Proleg d'AURELI CAPMANY

Típ. «L'Avenç», Rambla de Catalunya, 24
Barcelona, 1908

FOLK-LORE MUSICAL

CANÇONS POPULARS

RECULLIDES A LES GUILLERIES I ARMONISADES PEL

MTRE. EUSEBI BOSCH

PROLEG D'AURELI CAPMANY

*Donatius del
Sr. Lluís Bonet i Ponsoda
1968*

BARCELONA

TIPOGRAFIA «L'AVENÇ», RAMBLA DE CATALUNYA, 24

1909

QUATRE PARAULES

Es costum i practica vella acompanyar, al venir a la vida l fruit de l'intelecte en forma de llibre, com aconduint-lo de la mà per presentar-lo al public, fer a manera d'un proleg que amb paraules curtes o llargues avanci als llegidors quelcom de l'idea que ha fet produir el llibre i de l'autor que l'ha realisada.

Ja que es costum fer-ho així, prologuem aquesta publicació folk-lorica, puix la conseqüència imposa seguir practicant lo que s predica, i no per altra raó escrivim el present.

Tractant de presentar un recull de cançons populars hem de seguir el concell que donà en Marian Aguiló en el seu *Romancer*: diu que ha de recordar-se, sempre que d'aital materia s tracti, an en Pau Piferrer, per haver sigut l'iniciador, i, per lo tant, concedir-li l'honrosa distinció en tots els cançoners populars que a Catalunya s publiquin; però, complert aquest deute de respecte i recordança, cal no oblidar també an en Francesc Alió, que fou el primer artista music que en la nostra terra treballà pera vestir de manera digna la senzilla tonada popular.

El fer memoria d'amdós ilustres compatricis té per objecte mostrar la virtualitat de llur obra, puix ella s'ha continuat amb noves publicacions, entre les quals s'hi pot comptar la present, que reuneix a l'hora la condició d'ajuntar la manifestació folk-lorica amb l'artística i presentar-se en forma de document comarcal, lo qual augmenta l seu interès científic.

El mestre n'Eusebi Bosch no sols les ha vestides amb adequada armonisació pera portar-les desde ls llogarets aont són trobades fins a venir a fer costat a altres cançons que, procedents de distints indrets de Catalunya, s'han fet ciutadanes i pres aire senyorial gracies a tenir acompanyament pera piano, sinó que també ell mateix les ha recullides directament del poble, cosa que li dóna doble merit, per ajuntar-se a la propria de compositor el de folk-lorista.

Per això podem senyalar amb bon testimoni les particularitats de cada una d'elles. El poble de Vilanova de Sau, situat en la comarca de Les Guilleries, a unes tres hores de Vich i a cosa d'una hora de Sau, patria de l'anomenat Fadri de Sau de la colla del popular Serrallonga, es el lloc aont han sigut trobades. En Martra, el cisteller de Vilanova, jaio d'una setentena d'anys, fou qui més documents li proporcionà, i quan ell no hi abastava encara quedaven les seves filles, que completaven la mancança de memoria del seu pare, i també altres persones, qual condició i estament en el seu lloc s'explica, l'ajudaren pera obtenir el recull que ben aviat se podrà conèixer.

I qui era en Martra? Ens ho diran les noticies que referent an ell se publicaren en el diari *La Renaixensa* del 5 d'Octubre de 1902, que diuen:

«EN MARTRA DE SAU. Tot baixant de l'hostal vell de Vilanova de Sau, carrer avall cap a l'era de la Ferreria, per contemplar-hi la batuda, ens feu aturar un cant pausat i de veu mascle que eixia d'una casa, si bé vella, de bon aspecte. Poc ens costà de ficar-nos-hi i agafar conversa amb aquell brau home que teixia amb braços de vimets i canyes esberlades, cistellaces i covens, veient-sen bon escampall per l'espaiosa entrada, aont sens oferí bon setí, simpatisant tot seguit. Regidor perpetuu d'aquell rustec Ajuntament, revela, a pesar de sa crosta camperola, un temperament viu i gens vulgar que ns deixà prou entreveure el llarg parlament, ont tocàrem totes les tecles, desde catalanisme, del qual n'estava al corrent, fins el folk-lore, de qual ciencia es un ver tresor. Amb veu ben simpatica anà esgranant cançons a quina més interessant i de variants curioses. De les que recollirem i que l mestre Bosch ne prenia les tonades, ne volem donar mostra als llegidors de *La Renaixensa*.»

Aquí acaben les notes referents an en Martra, tal com ell es ja acabat del món del homens, si bé, per sort, ne quedarà vivent lo que ns va voler ensenyar, trametent-nos el llegat que ls avant-passats deixaren i que creiem els sobreviurà sempre mentre aleni Catalunya.

L'aspror de lloc i persones de regió tant montanyenca cor-ferí al mestre, i, oblidant les flors conreuades del jardí de la musica erudita dels grans compositors, cuità a cullir aquestes flors camperoles de la musica popular catalana, tant les més modestes per sa senzillesa o pobresa com les més riques. Un cop tingué les tonades, apuntà també la lletra amb que les cantava l poble i fins les particularitats i observacions dignes d'esser recordades. Retornat a les feines del seu art, començà l treball que considerà que havia de fer-les presentables, les armonisà amb amor, amb veritable estimació de pare, com si fossin filles seves, com a cosa propria, esmersant-hi tot el doll de son saber i sentir artistic, essent-ne les armonisacions que les acompanyen la major prova i demostració, bo i procurant no enfarregar-les amb fatuitat de savi, ans al contrari procurant fer ressaltar i conservar sa bella senzillesa i simplicitat, cosa que ha d'agrair-se-li, perquè no s convertís lo que era manifestació senzilla de la musa del poble en composició musical ampulosa, destruint tot el seu caracter.

Lo que acabem d'explicar ens porta a la memoria aquells justos comentaris amb que acompanyà l mestre Pedrell les *Cançons populars* de l'Alió, el qual parla d'haver-hi musics que amb la lleugeresa de l'ignorancia qualificaven de *raretes de velles* les tonades populars, per acabar dient, després de teclejar-les una hora seguida al piano, *no sé trobar-hi re en la tal melodia*; però ls que així parlaven, sinó són morts, ja no parlen, com si ho fossin, i ja no sentim la veu d'aquells babaus que s'extasiaven amb les melodies carrinclones dels insipits autors de musica macarronica.

Per sort, ja no cal que estrangers vinguin a dir-nos que la musica popular es el bell sentiment de l'ànima del poble, i que aquesta es hermosa, siga d'ont siga. Ja hem arribat al lloc que deviem; ja l'estimem la nostra musica popular; fins més enllà hem anat, puix certs esperits progressius d'aquells tant avançats, que veuen les coses de lluny, ja ho troben vell això d'estimar la musica de temps antics, d'epoques tant reculades, i voldrien que tot fos nou, amb fites ben amples, amb characters no europeus, que també es vell el mot, i volen que siga mundial, que fa més goig parlar de tot el món que no sols d'una cinquena part.

Com els extrems se toquen, veiem que aquests que prediquen tant a la moderna, si prosperessin les seves doctrines, caurien en el mateix pecat d'aquells altres que pensaven a l'antiga, i vindriem ara, com allavors, a tenir musica bona o dolenta, però que no tindria re de catalana.

Es veritat que la cançó popular devegades pot arribar a servir de tapa-bruts pera ls musics mancats d'inspiració, però gran diferencia va entre la feina del manobra a la de l'arquitecte en la construcció d'un edifici, i, per tant, cal no confondre ni barrejar la tasca de l'un amb la de l'altre: per això, qui sia bon arquitecte, que en aquest cas volem dir bon music, al compondre ha de pensar amb la tonada popular, però no ha de copiar-la disfreçant-la i fent-la passar per original.

Perquè l compositor tingui a mà la musica popular que ha de convenir-li conèixer, re millor que estampar tots els reculls pera facilitar llur estudi, i per aquest sol cas votariem per donar les tonades sense armonisació; però com al music que li vinga sobrera pot prescindir-ne sense cap empagament, i en cambi se consegueix que l'aficionat, amb l'acompanyament pera piano, obtingui facilitat pera executar-les i consegueixi la cançó major divulgació i, per tant, adquireixi més popularitat, creiem que es profitós donar-les a l'estampa bo i armonisades.

Com tenim dit, no ns proposavem fer un estudi sobre la cançonistica popular (branca important del folk-lore català), ni tampoc sobre les adjuntes cançons, i si sols acompanyar aquest aplec, pera que no s tinga al seu autor com un curt de geni o mancat de modals que no sab donar el Déu-vos-guard abans de presentar-se enfront dels amants de nostra musica popular, als quals va endreçat aquest recull. Per això hem escrit aquestes ratlles, considerant que altra cosa hi vindria sobrera, puix el contingut que les acompanya ja diu ell sol, amb les notes que li fan costat, tot lo que podriem dir-ne. I ara sols ens manca demanar perdó per haver-vos entretingut, esperançats que ns-e serà concedit tantost gireu full i llegiu lo que segueix.

AURELI CAPMANY

CANÇONS POPULARS

EL MOLÍ

A poc a poc

VEU

PIANO

p

La fi - lla d'un po - bre ho - me

sen lle - va de - ma - tí, di - gu - dí, 'ga - fa'l sac i son

ar - ri, sen va cap al mo - lí, di - gu - dí, di - gu - dà. Mo - lí - nê plan - ta la

mo - la. Ai! Di - gu - dà. Si vol

mol-dre, bé mol - drà.

La filla d'un pobre home
sen lleva dematí,
digudí,
'gafa l sac i son arri,
sen va cap al molí,

digudí, digudà.
Moliner planta la mola.
Ai! Digudà.
Si vol moldre, bé moldrà.

Aquesta cançó té una tonada trista, si bé més que tristesa sembla respirar mandra, per lo que explicaré.
No té més que una cobla: la canten els bosqueters quan al vespre, després del treball de tot el dia, se reuneixen en la vella casa de pagès, cansats, asseguts al vol de l'antiga taula, amb el trist llum d'oli penjat al centre de la mateixa, bo i esperant el sopar: llavors es quan, pera entretenir-se, canten *El Molí* de la manera següent: coloquen al revés un dels plats, fent-li dar voltes fregant sobre la taula, i un altre va picant amb una cullera de fusta al cantell de la mateixa: tot això es pera imitar el soroll del molí.

De l'una a l'altra cobla s'estableix un dialecte entre dos dels bosqueters:

Un: — Moliner?

Un altre: — Què portes?

Un: — Un sac de *faves*.

L'altre: — Ves amb el moço.

(Segueix la 2.ª cobla.)

Després figura arribar un altre amb un sac de *cibada*, fent-se les mateixes preguntes i respostes que abans.

(Segueix la 3.ª cobla.)

A continuació torna'l mateix dialecte, canviant la paraula *cibada* per *blat de moro*, i així successivament fins a l'últim, que s' dirà: — Un sac de *xeixa*.

Els bosqueters procuren no dir: — Un sac de *xeixa* — fins el moment en que porten el sopar, i llavors diuen: — Digudí, digudà, de xeixa l pobre no n pot menjar, — trencant el plat i donant per acabat el joc, preferint el sopar.

Aquesta cançó me la cantà en Salvador Saumell, de 40 anys, mestre de minyons de Vilanova de Sau.

LA DESENGANYADA

Comodament

VEU

Un di - lluns al de - ma - tí, que es prin - ci - pi de set -

PIANO

p

ma - na, jo me n'a - ni a la font, a la font a bus-car ai-gua. «Ai, jo -

ve, deu - me l'a - mor, vós que me l'ha - veu ro - ba - da ».

EL FRARE I LA PASTORA

Un dilluns al dematí,
que es principi de setmana,
jo me n'ani a la font,
a la font a buscar aigua.
«Ai, jove: deu-me l'amor,
vos que me l'haveu robada».
En passo per un jardí,
que l meu galan hi treballa
Jo li n dono l Déu-vos guard:
resposta no m'ha tornada.
Jo li dic si vol venir
a la font a buscar aigua.
Ell no m'ha tornat raó:
gira ls ulls a l'altra banda.

Ai! Desdixada de mi,
quin'una me n'ha passada!
Som escomès al galan:
resposta no m'ha tornada.
No m veureu voltà ls carrers
ni anar a saraus ni places,
ni pentinar-me ls cabells,
ni menos rentà-m la cara:
el pensament que som fet
en una cambra tancada.
Quan els fadrinets vindran,
doneu-los l'enhoramala;
digueu-los que no hi som pas,
que no ls vull veure la cara.

D'un ritme lliure i original, alegre, per la seva construcció fa estar amb un ai! al cor mentre s'escolta, per la seva manera d'esser sincopada. Me la cantà la Ció Martra, de 24 anys, filla d'en Martra.

EL FRARE I LA PASTORA

A poc a poc

VEU

PIANO

A-llà en el camp de Tar - ra - go - na, a-llà en el camp de

Tar - ra - go - na, si n'hi ha un ar - bre que hi bor - ro - na. Quan l'ar-bre es

rall.

verd, quan l'ar-bre es verd, l'om - bre - ta es bo - na, quan l'ar-bre es verd.

rall.

Allà en el Camp de Tarragona
si n'hi ha un arbre que hi borrona.

Quan l'arbre es verd,
quan l'arbre es verd,
l'ombreta es bona,
quan l'arbre es verd.
I n'hi ha sota una pastora,
i un frare blanc que la sermona.
Tantes li n diu, l'en fa fellona:
s'arrenca l fus i la filosa;
li n dóna cop a la corona;

la sang del cap en terra brolla.

— Que n'hauras fet, falsa traidora?
D'un sol pecat 'niras a Roma,
al Pare Sant que te perdonia.
— Com hi aniré jo tota sola?
L'un dia plou i l'altre trona,
i l'altre en cau pedra rodona.
— Que men daras que ten perdonia?
— Li n daré l fus i la filosa.
— No vull el fus i la filosa:
lo que jo vull l'amor, minyona.

Es sossegada, llisa, lligada; fixant-hi l'atenció, se descobreix un motiu molt bonic i molt tendre. Me la cantà en Joan Martra, de 70 anys, d'ofici cisteller.

LA CARTA

Moderat

VEU

Un di - a, co-llint flo - re - tes a la vo - ra d'un ca -

PIANO

mi, men-tres flo - re - tes co - lli - a, a un a-mic meu veig ve -

rall.

nir, a un a - mic meu veig ve - nir.

rall.

CANÇÓ NOVA

Un dia, collint floretes
a la vora d'un camí,
mentres floretes collia
a un amic meu veig venir.
— Joan, ten porto la nova
i no te la goso dir:
t'han casat la Marieta
avui de bon dematí. —
En 'gafo capa i sombrero:
cap a casa seva aní.
Dono dos trucs a la porta:
Marieta baixa a obrí.
Al baixar-ne de l'escala
ella llença un gran sospir.
— De què sospires, Marieta?
No sospiris pera mi.
— Tres galans tinc a la sala,
tots esperen el meu sí;
el sí no ls el daré encara,
que l'guardo per l'Agustí.
— Dona-ls el sí, Marieta,
Marieta dóna l sí,

que jo ja men faré frare,
frare d'un trist monastir.
Després, quan seras casada,
m'ho enviaras a dir,
m'enviaras una carta
com te prova l teu marit.
Jo te n'enviaré un'altra
com me prova l monastir. —
I un dia, tot oint missa,
una carta veig vení,
Qu'un aucellet la portava
i la tira als peus de mi.
La missa mai s'acabava
per la carta anà a llegí.
La missa s'es acabada;
dins una celda n'entrí:
començo de llegir versos
de l'amor i ¡ai de mi!
bé n pogués vení una guerra
que d'aquí n pogués eixir,
que l primer que matarien
en seria l teu marit.

Es d'aire tranquil, si bé ls dos ultims compassos sembla que posin mala cara, per l'intenció que demostren d'anar-sen a la tonalitat menor sense conseguir-ho. Me la cantà en Felip Creu, l'Esquerrà, de 64 anys, d'ofici pagès.

CANÇÓ NOVA

A poc a poc

VEU

PIANO

U - na can - çó vull can - tar, no hi ha molt que s'es dic -

mf

ta - da, d'u - na mi - nyo - na que hi ha, can Lle - te - nas s'es cri -

rall.

a - da, can Lle - te - nas s'es cri - a - da.

rall.

Una cançó vull cantar,
no hi ha molt que s'es dictada,
d'una minyona que hi ha:
can Lletenas s'es criada.
N'es filla de bona gent,
de bon pare i bona mare.
Un dia jo l'encontrí
més avallet de Sant Llatzer.
Jo li n dic: — Que Déu te guard,
rosa fresca i colorada. —
Ella m diu: — Déu et guard, clavell
cullit a la matinada.
— Llicencia us vull demanar
per dir-vos quatre paraules.
Si us volieu casà amb mi

us faria demanar-vos.
— No pot ser, lo jovenet,
que n só massa jove encara. —
Quan el jove sent això
en terra va caure en basca.
— Aixequen-vos, jovenet:
no perdeu les confiances,
que si jo m tinc de casar,
sereu vós i no cap altre;
que men volen fer ser monja
d'un convent que a mi m'agradi,
del convent de Sant Geroni,
de Sant Pere o Santa Clara.
Santa Clara es un convent
que n té gran anomenada.

Es trista. Contribueix a dar-li aquest color la tonalitat menor en que està escrita. La frase final que fa de res-
cobla té molt caracter català. Me la cantà en Martra.

ELS FADRINS DE SANT BOI

Alegret

VEU

Els fa-drins de Sant Boi mol-ta fat-xen-da

PIANO

gas-ten. N'hi ha un de pe-tit que n gas-ta més que ls

al-tres. Tra-la-ra la-la, la-ra la-ra-la. Tra-la-la-

la la - ra - ra - la - la, tra - la - ra - la - la - la - la.

rall.

Els fadrins de Sant Boy
molta fatxenda gasten:
n'hi ha un de petit
que n gasta més que ls altres.

Tra la ra.

S'es vestit de vellut,
botonada de plata.
Ell n'ha comprat un ram
par dà a l'enamorada,
i el ram que ell ha comprat
cinc duros d'or costava.
Cinc duros costa l ram
i quatre la lligada.
Quan ne tenia l ram
no sabia com dar-li.
Sel posa en el barret:
carré avall se n'anava;
sen puja escala amunt
com si fos de la casa.
Quan va sè al cap-d'amunt
l'en veu sortir del quarto:
li n presenta lo ram,

fent la mitja rialla.

Quan ne va tení l ram,
l'amor li n demanava.
— El ram l'acceptaré,
però l'amor no encara,
que no la puc donar,
que la tinc empenyada. —
Posa la mà al barret
i escala avall baixava.
— Quan vaig sè al cap-d'avall
la tropa m'encontrava;
tropa de fusellers
per serví al rei d'Espanya.
I lo capità d'ells
a mi me preguntava
si en el llibre del rei
a mi m'hi assentava.
Poso la mà al barret,
i adeussiau, pare i mare;
també la meva amor,
ara que l'han casada.

Si pel nom es molt coneguda, la que jo dono a conèixer es tant diferent, que ni sembla la mateixa: es molt alegre, tenint un aire de dança. Me la cantà en Martra.

ELS SOLDATS

Moderat

VEU

PIANO

Bar-ce - lo-na, ciu - tat gran, gran ban - de - ra n'han pa -

ra-da, ban-de - ra de foc i sang, se-nyal de guer-ra molt

ra-ra. Som sol - dats, som sol - dats de no - ble cau-sa, som sol - dats.

Barcelona, ciutat gran,
gran bandera n'han parada,
bandera de foc i sang,
senyal de guerra molt rara.

Som soldats,
som soldats de noble causa,
som soldats.

Quan ne forem al sorteig,
tot eren pompes i gales;
quan ne forem vora l mar,
tot eren sospirs i llantos.
Quan ne forem dins del mar,
endarrera sen girarem:
Barcelona encara s veu:
ne som prop de nostres cases.
Quan forem més mar endins,
endarrera sen girarem:
Barcelona ja no s veu,

ja som lluny de nostres cases.

Oh Verge de Montserrat,
ara es hora d'ajudar-nos,
que si acas podem tornar
en vindrem a visitar-vos.
I els que portaran diners
pagaran misses cantades,
i els que no duren diners
resaran parts de rosari.
Quan a casa tornarem
sentirem cantar canaris,
i ara amb el sò del tambor
sentirem bronzir les bales.
I aleshores pensarem
en nostres pares i mares,
els casats amb les mullers
i els fadrins amb les aimades.

Aquesta tonada té quelcom d'aire guerrer i seria completament d'aquest caracter si no fos el cambi de ritme: respira un xic de tristesa, més per la lletra que per la música. Me la cantà en Martra.

PARAULES DEL JOVENT

Moderat

VEU

PIANO

La pri-me - ra set - ma - na que m po - sí a fes - te -

The first system of the musical score. The vocal line (VEU) is in 3/8 time, starting with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The lyrics are "La pri-me - ra set - ma - na que m po - sí a fes - te -". The piano accompaniment (PIANO) consists of two staves, treble and bass, with a 3/8 time signature. The piano part features a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a more active bass line in the left hand.

jar, d'u - na gen - til mi - nyo - na

The second system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics "jar, d'u - na gen - til mi - nyo - na". The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern, featuring a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a more active bass line in the left hand.

men va-ige - na - mo - rar. Tra la ra la ra la la ra la ra la la ra la ra

The third system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics "men va-ige - na - mo - rar. Tra la ra la ra la la ra la ra la la ra la ra". The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern, featuring a steady eighth-note accompaniment in the right hand and a more active bass line in the left hand.

rall.

la ra, tra la ra la ra la ra lal - la ra lal - la.

rall.

La primera setmana
que m'posí a festejar
d'una gentil minyona
men vaig enamorar.

Tra la ra la ra la.

I al cap de vuit dies
les joies li vaig dar,
i al cap de quinze dies
ja me les va tornar.

— Si tu m'tornes les joies,
jo vull sabè l per què.

— M'han dit que eres repropí,
que amb tu ningú hi vol re.

— Repropí o no repropí,
minyona, què hi faras?

Tu m'ets dada paraula
i ara ja t tinc pel llaç.

— Si t'he dada paraula,
bé te la trencaré:
abans men faré monja,
que amb tu no m casaré.

— Abans no t facis monja,
noia, pensa-t'hi bé.

La vida de les monges
jo te l'explicaré:

sempre han d'estar tancades;
no s poden divertir;
les unes amb les altres
se fan penà i morir.

Ja m'ets dada paraula,
ara ten puc priyar:

ten tancaré a la Curia,
no podras professar.

— Ara ja m penedeixo
de tot lo que som dit.

— Tant si es dit com no es dit,
amb tu jo m vull casar. —

Quan ne va ser casada
volia-s descasar.

La poma, quan es cuita,
crua no s pot tornar.

La tonada es fresca, afalagadora, i son aire alegre. A la vegada sembla demostrar quelcom d'ignocència, sobre tot en la rescobla. Me la cantà la Ció Martra.

LA DAMA D'ARAGÓ

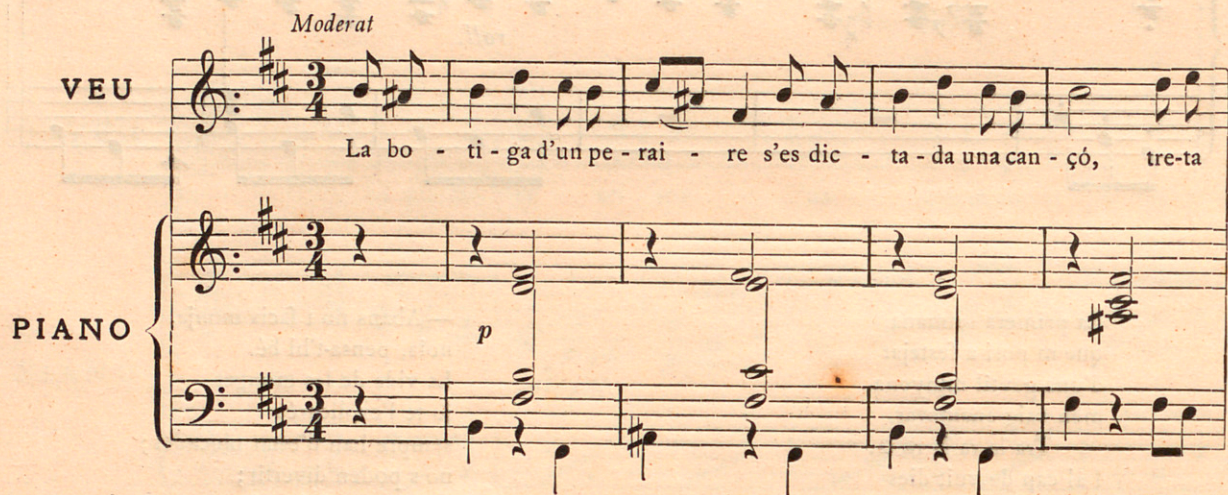
Moderat

VEU

La bo - ti - ga d'un pe - rai - re s'es dic - ta - da una can - çó, tre-ta

PIANO

p

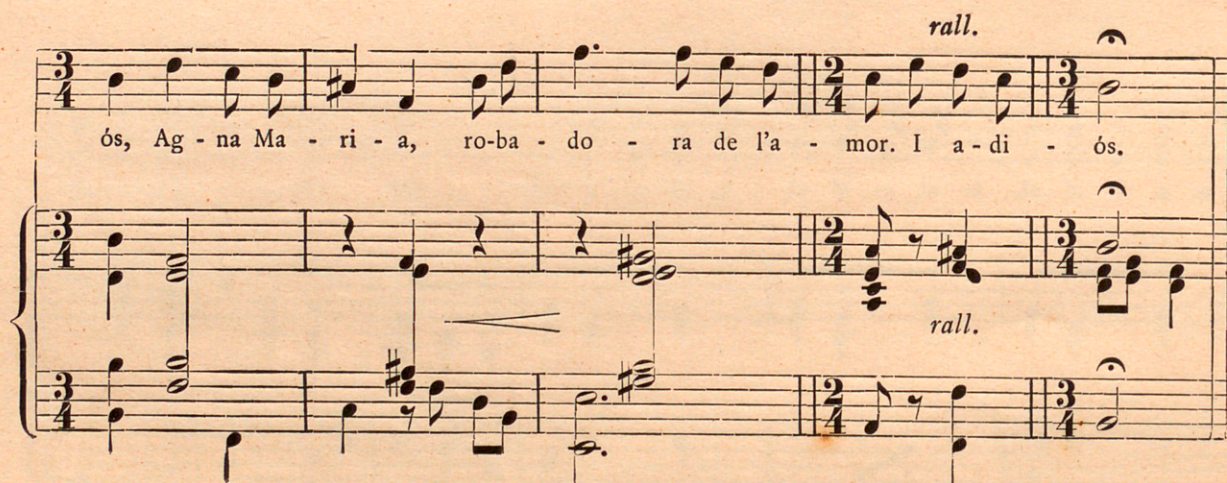
n'es d'u - na mi - nyo - na, ros - sa n'es com un fil d'or. I a - di -

rall.

ós, Ag - na Ma - ri - a, ro - ba - do - ra de l'a - mor. I a - di - ós.

rall.

La botiga d'un peraire
s'es dictada una cançó:
treta n'es d'una minyona
rossa n'es com un fil d'or.

Adiós, Agna Maria,
robadora de l'amor.

Adiós.

Sa mare l'en pentinava
amb una pinteta d'or;
sa germana lin triava
los cabells de dos en dos;
sa germana la més xica
li n debaixa ls lligadors.
Lligadors que li n debaixa
són de flocs de nou colors.
Son germà se la mirava
amb aquell ull de l'amor.
— No fossim germans, Maria,
ens casariem tots dos. —
L'agafa per ses mans blanques,
la puja en un cavall ros,

i la n'ha portada a vendre
a la fira de Lió.

N'ha demanades cent lliures.

Li n prometem cent i dos.

El jove que l'ha comprada

si sen té per molt ditxós:

ni sols la deixa anar a missa,

ni a la missa ni al sermó.

Un dia, per ses fortunes,

a missa sen van tots dos,

i al pendre l'aigua beneita

els anells li cauen tots.

Capellà que diu la missa

n'ha perduda la lliçó:

vol dir « Dominus vobiscum »,

diu: « Quina dama veig jo ».

L'escolà ja responia:

« Per mi la voldria jo ».

Els monjos que al cor cantaven

ja responen: « Que es això? ».

Es bonica, però no es nova. La presento amb alguna variant. Respira un aire ampulós i gran, que deixa satis-
fets als que l'escolten. Me la cantà la Mercè Martra, donzella de 18 anys, filla den Martra.

EN PERE GALLERÍ

Enjogaçat

VEU

PIANO

Com ell es tant bon ho - me, en Pe - re Ga - lle -

rí, s'en dú to - ta la xer - xa, la xer - xa de per

'qui. Que l'a - mor que la vi mar - xant que en Pe - re Ga - lle - rí, com

rall.

va - res tu ru ru ru ru, com va - res tu, mo - li.

rall.

Com ell es tant bon home,
en Pere Gallarí,
s'endú tota la xerxa,
la xerxa de per 'qui.

Que l'amor
que la vi
marxant
que en Pere Gallarí
com vares
tu ru ru ru ru,
com vares
tu moli.

Sen puja dalt d'un arbre
per veure l Francolí.
La branca n'era guexa:
sen va tombar tombí.
Les noies de la vila
l'en van a recebir:
diuen un pare-nostre,
que s 'cabi de morir.
Que si sen va a l'infern
mai més ne puguí eixí,
i si sen va a la gloria
m'hi faci lloc a mí.

Alegre, d'aire lleuger i aixirit. Té una rescobla molt moguda, no sols per la musica, sinó per la lletra. Es tant divertida, que predisposa al bon humor, i per raó de ser-ho un xic massa suprimim algun vers. Me la cantà la Mercè Martra.

EN SERRALLONGA

Moderat

VEU

Jo - an Sa - la i Vi - la - drau e - ra l nom que jo te -

PIANO

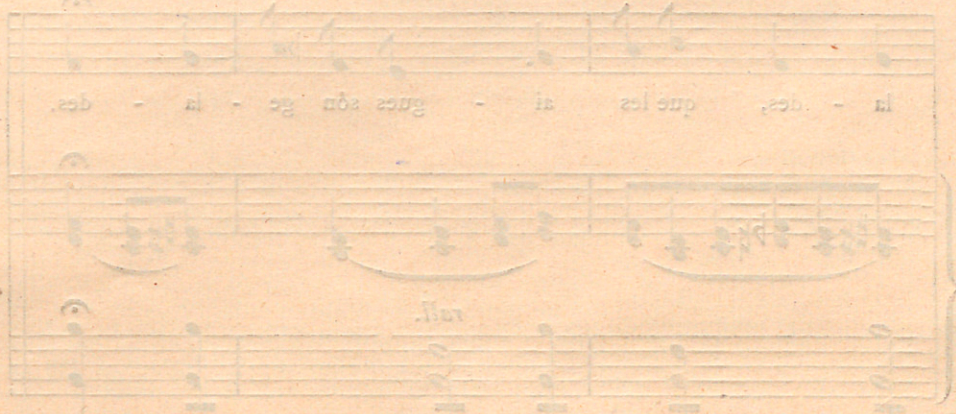
ni - a, per so - bre nom Ser - ra - llon - ga, ca - sat era amb la pu -

bi - lla, ca - sat era amb la pu - bi - lla.

Joan Sala i Viladrau
era l nom que jo tenia,
per sobrenom Serrallonga,
casat era amb la pubilla.
Teniem tres heretats,
els dos descansats viviem,
de continuu tres criats
fins a taula nos servien.
Un dilluns al demati
Déu vol la fortuna mia:
tinguerem quatre pendencies
amb un fadrí de la vila.
De raons ve més raons:
jo li vaig llevar la vida;
fadrí es fill de bona part,
de gent principal i rica.
Manaren que m perseguís
el rei de nit i de dia.
Veient-me avorrit del món,
perseguit de la justícia,
aní amb en Roca a dinar
si men vol en sa quadrilla.
Divuit anys vaig anar amb ell
perseguint la mala vida.
Jo li mirava ls profits
i ell ane mi no mels mira:
jo men vaig determinar
de fer-men cap de quadrilla.
Jo men posí a llogar moços,
cinquanta tots en un dia:

ja forem cinquanta i dos,
jo i un company que tenia.
En el regne de Valencia
m'encontrava sol un dia,
trobant-me sense diners
jo i la camarada mia.
Anàrem a un hostel:
de diners prou n'hi havia:
d'allí ns en varem portar
prop de cinccentes lliures.
Acabats són els diners,
jo a l'hostal ja hi tornaria;
jo men vaig determinar
de tornar-hi sol un dia.
De tant lluny com veig l'hostesa:
—Teniu gent de mala vida?
—Bé n'hi ha haguda per mi:
m'han robat tot quant tenia.
—Men dirà, senyora hostesa,
el lladre quin nom tenia?
—El traïdor den Serrallonga,
llamp que li llevés la vida.—
Jo penso de baix en baix:
—Lo que m desitges et vingui.—
A la taula hi han dos moços
que m miren com jo mels miro.
Que ells ne porten floviols,
pel cert jo també n tenia,
que si ells 'guessin sonat,
jo també sonat hauria.

La tonada d'aquesta cançó crec que no deu ser gaire antiga, o al menys no es pas del temps del bandoler de Carós. La rescobla té més caracter català. Me la cantà en Martra.

MONTANYES DE CANIGÓ

Tranquil

VEU

Mon-ta - nyes de Ca - ni - gó són fres-ques i re-ga-

PIANO

la - des, ma - jor - ment a - ra a l'is - tiu, que les ai - gues són ge-

rall.

la - des, que les ai - gues són ge - la - des.

rall.

Montanyes de Canigó
 són fresques i regalades,
 majorment ara a l'istiu,
 que les aigues són gelades
 Tres mesos m'hi som estat
 sens veure persona nada,
 sinó un trist rossinyolet
 que en eixint el sol ja canta.
 El rossinyol serà mort:
 tres dies fa que no canta.
 Jo d'aquí men tinc d'anar,
 que l'anyorament m'hi mata.
 Me n'aní riera avall,
 vora avall de Gabarresa,
 sols per 'nà a veure l'amor
 a la ciutat de Manresa.
 Quan ne soc a mitg carrer
 veig que l jardí regava ella.
 Oh jardí de totes flors,

de clavells i de rosetes!
 — Vinguda de vostres mans,
 jo n tingué una roseta!
 — Oh jove! Entreu's-e-la a pendre,
 que si acas la mare ho veu,
 que es eixida a la finestra,
 ane vós no us dirà res
 i a mi m treuria del temple.
 — De quatre camins que hi ha,
 donzella, quin podré pendre?
 ¿Fer-me pare o capellà,
 festejà o anà a la guerra?
 — Preneu's-en lo que vulgueu,
 oh jove: jo no us governo;
 però antes no marxeu
 feu que m'encontreu soleta:
 parlarem del festejar
 i no pas d'anar a la guerra.

La tonada s presenta quelcom altiva en el primer període de la cançó, més en els últims compassos canvia son semblant primitiu, tornant-se un xic trista, més sense perdre son estil català. Me la cantà l'Esquerrà.

EL CARBONER

Alegret

VEU

PIANO

Si n'e - ren tres ni - ne-tes, si de Se - llent, si de Se -

llent; sen van per un bosc en - llà, flor es - cu - llint, flor es - cu - llint. Que si t'en

vas, a - mo - ra - de - ta tor-na - ràs. A - mor, a - deu.

rall.

rall.

Si n'eren tres ninetes,
 si de Sallent. (*bis*)
 Sen van per un bosc enllà
 flor escullint. (*bis*)
 Que si ten vas
 amoradeta tornaràs.
 Amor, adéu.
 Quan són al mig del bosc
 la nit les pren; (*bis*)
 en troben un carboner:
 carbó farem. (*bis*)
 — Carboner, el carboner,
 treu-nos del bosc,
 que t pagarem,
 no pas en plata ni or,
 que no n portem, (*bis*)
 si amb un do totes tres
 que te l darem. (*bis*)
 — M'estimo més amb diner,

que fossen cent. (*bis*)
 — Mira l carbonerot,
 que n'es ximplet
 i ignocent.
 El carbó que tu faras
 mal foc el crem; (*bis*)
 la cendra que faras
 s'endugi l vent; (*bis*)
 la barraca i tu, el riu
 porti corrent. (*bis*)
 Carboner pren esclops
 i els instruments; (*bis*)
 sen puja dalt d'un serrat
 a aturà l vent. (*bis*)
 El vent se n'hi ha endut
 els seus esclops: (*bis*)
 ni tant sols l'hi ha deixat
 els instruments. (*bis*)

Es simpatica i ben ritmada; té un aire que semblaria d'americana, si l'acompanyament fos posat a l'estil de com s'escriu per dit ball. Me la cantà l'Adolf Creu, de 30 anys, fill de l'Esquerrà.

LA FONT VIVA

Alegret

VEU

PIANO

N'a - ga - fi los can - ti - rons, men'a - ni a la font

vi - va, n'hi tro - bi un ros - si - nyo -

let que l'ai-gua m'en - ter - bo - li - a. Deu - me la des - pe -

The musical score is written for a voice part (VEU) and a piano accompaniment (PIANO). The key signature is one sharp (F#). The tempo is marked 'Alegret'. The score is divided into three systems. The first system shows the vocal part and the piano accompaniment. The piano part has a treble and bass staff. The second system continues the vocal part and piano accompaniment. The third system continues the vocal part and piano accompaniment. The lyrics are in Catalan. The piano part includes various musical notations such as triplets, slurs, and fingerings.

N'agafi los cantirons,
me n'aní a la font viva,
n'hi trobí un rossinyolet
que l'aigua m'enterbolia.
Deu-men la despedida, bon amor
doneu-men la despedida.
Me n'aturí un xiquet
per veure si s'aclaria.
I quant més m'estava allà,
l'aigua més s'enterbolia.
Me n'aní cantant, sonant,
a la porta de m'aimia.
L'amoreta ho ha sentit,
en finestra n'es eixida:
— Torneu demà dematí,
tres hores abans del dia,
que'l pare serà a concell,
la mare serà a matines,
la criada al pastador
que passarà la farina. —
Ai! Prou ell hi es tornat
l'hora que ella dit havia;
a la porta dóna un truç:
— Baixa a obrir, videta mia. —
Les raons tant dolces són
que l dia ns hi assolia.

— Galant jove, heu de marxar,
que l meu pare arribaria. —
I el primer que va encontrar
va sé l pare de l'aimia.
— D'ont veniu, galant jovenet,
d'ont veniu tant dematina?
— D'aquí baix d'un convent
que n vinc de tocar matines.
— Quin'hora les heu tocat,
que jo no les he sentides?
— Sentides o no sentides,
jo vinc de tocar matines.
— Ont teniu, galant jovenet,
ont teniu la vostra aimia?
— Aquí als quatre cantons
davant de l'Argenteria.
— No m diria l jovenet
de quin color va vestida?
— Va vestida de domas
del color d'escarlata.
— Si això era la veritat
seria la meva filla.
— Si me la volieu dar,
per muller jo la pendria.
— Si la vols amb una mà,
jo amb dugues te la daria.

Aixerida, animada; composta de dos períodes de tres compassos cada un, amb un descans que fa la veu al fi de cada període; la rescobla està ben enquadra i resol la cadencia en l'últim temps de l'últim compàs. Me la cantà na Maria Parramon, de 44 anys, mestressa de la Masia de les Tallades, llevadora de Vilanova de Sau.

EL FILL DEL REI

Moderat

VEU

Si n'e-ren tres ni - ne-tes, més ail, vo-ra un tor - rent,

PIANO

p

vo-ra un tor - rent;

l'u - na ren - ta bu - ga - da, més

ail, l'al - tra l'ex - tén, que més ail,

l'al - tra l'ex - tén.

rall.

rall.

Si n'eren tres ninetes,
mes ai!,
vora un torrent:
l'una renta bugada,
mes ai!,
l'altra l'extén,
que més ai!,
l'altre l'extén.
L'altra cull violetes,
més ai!, pel fill del rei,
i el fill del rei passava,
més ai!, per un pont d'or.
Tira una pedra a l'aire,
més ai!, toca l'amor:
l'en toca ben tocada,
més ai!, del mitg del cor.
— Si t som fet mal, Marieta,
més ai!, si t som fet mal?
— Una mica, no gaire;
més ai!, ja guarirà.

Prous metges hi ha en França,
més ai!, pera curà;
prous diners hi ha en bossa,
més ai!, pera pagà.
A l'horta del meu pare,
més ai!, un'herba hi ha
que cura mal d'amores;
més ai!, 'neu-la a buscar.
Quan es a mitja costa,
més ai!, sent tocà a morts:
— La mev'amor es morta;
més ai!, Déu la perdó.
Deu l'hagi perdonada,
més ai!, la mev'amor:
no la n veig en finestra,
més ai!, ni en balcó,
sinó que en una reixa,
més ai!, fent oració.
L'oració que ella feia,
més ai!, llantos i plors.

Es coneguda, però presenta variants remarcables; es bonica i sentimental. Me la cantà na Mercè Martra.

EL FLOVIOL

Alegret

VEU

PIANO

N'hi ha - vi - a un pas - tor molt trem -

pat, molt trem - pat, molt trem - pat: tot guar-dant el ra - mat el flo - vi -

ol to - ca - va; Car - ras - clas, Car - ras - clas, y el to -

8^a

ca - va amb el lla - vi; Car - ras - clas, Car - ras - clas, i has - ta amb

els fo - rats del nas.

N'hi havia un pastor
molt trempat, molt trempat, molt trempat.
Tot guardant el remat
el floviol tocava,
carrasclas, carrasclas,
i el tocava amb el llavi,
carrasclas, carrasclas,
i *hasta* amb els forats del nas.
Les noietes d'aquell vol,
d'aquell vol, d'aquell vol, d'aquell vol,
per sentir el floviol
sols perdien la gana.
Carrasclas, etc.
I al darrera del pastor,
del pastor, del pastor, del pastor,
van, sens fer-ne remor,
gran, petita i mitjana.
La mestressa ho va sentir,
ho va sentir, ho va sentir, ho va sentir,

i la feia dali,
que ell tot sol s'hi ensajava.
Va baixar-hi al moment,
al moment, al moment, al moment,
per veure l'instrument
del modo que'l tocava.
— ¿Com ho fas, lo bon pastor,
bon pastor, bon pastor, bon pastor,
pera fè amb tant dolç sò
tant boniques tocadés?
— Ai, mestressa, costa poc,
costa poc, costa poc, costa poc,
puix fent tot aqueix joc
les mans ben colocades.
Carrasclas, carrasclas,
sé tocar-lo amb el llavi,
carrasclas, carrasclas,
i *hasta* amb els forats del nas.

Es del genre vulgar i la rescobla es de facil reteniment a la memoria per sa senzillesa musical. Me la cantà na Maria Parramon.

LA MAL XERGADA

Moderat

VEU

U - na can - çó vull can - tar, no hi ha molt que n'es dic - ta - da, d'u - na

PIANO

mi-nyo-na que hi ha que n'es fi - lla de Vi - la - na. I a - di -

ós, mun - dai - na i mal xer - ga-da. I a - di - ós.

ELS MISTAIRES

Una cançó vull cantar,
no hi ha molt que s'es dictada,
d'una minyona que hi ha
que n'es filla de Vilana.

I adió,
mundaina i mal xergada,
i adió.

D'una minyona que hi ha
que n'es filla de Vilana.

Si se n'es casada a Osor
amb el Cisó de cal sastre.

Quan hi té treballadors
li agrada molt d'atipar-los:
posa la perola al foc,
xurbies i carabasses,
i tabelles de fasols,
tot espès de farinada.

Quan ella destapa ls plats

sen giren a l'altra banda.

I en Cisó s'hi ha girat;

ja lin dona bastonada:

— Si no sabs més de cuinar,

ja ten pots tornar a Vilana,

que ls treballadors d'Osor

no volen pas perolada.

'Questa noia gran que hi ha

crec que ten deu ser fillastra.

Te l'hauries d'estimar,

puix que ten tracta de mare.

Amb una olla gran que tens

ja lin cous per la setmana.

Tu li dius que bé es prou bo,

que no s tornarà pas agre:

tu n'haguessis de menjar,

madrastra endemoniada.

Té una tonada tranquil·la, del gènere lligat, llis i de gust bastant escullit. Me la cantà na Mercè Martra.

ELS MISTAIRES

Moderat pesant

VEU

PIANO

Pen-sant m'es - ta - va i m'en de - ter - mi - na - va que a Coll-sa -

ca - bran'hau-ri - em d'a - nar. Fa-drins, a - ler - ta, que'l món se des -

rall.

per - ta: te - niu cui - da - do amb el fes - te - jar.

rall.

Pensant m'estava i men determinava
que a Collsacabra n'hauriem d'anar.
Fadrins, alerta, que'l món se desperta:
teniu cuidado amb el festejar.
L'intent tenia, puix el pretenia,
jo ab la minyona poder-m'hi casar.
Quan arribàrem allí aont anàrem,
de la minyona varem demanar.
Ja nos digueren, quan nos conegueren:
— Se n'es anada un poc a passejar. —

Ella, aturdida, se n'es escurrida
fins que ls mistaires sen varen anar.
Ripoll passavem, nos enraonavem:
— A Collsacabra no hi hem de tornar. —
Malaguanyades són les botonades
que per anar-hi vam emmanllevar.
Malaguanyades són les espardenyes
que per anar-hi varem estrenar.
Ara m'ho pagues de quan hi segavem:
fins l'olla a taula m'hi feies portar.

Té aire de ballet, i ho comprova l tenir una lletra lletja i de faisó moderna que contrasta amb la bellesa de la musica, que indubtablement es més antiga. Me la cantà na Ció Martra.

LA MALA MADRASTRA

Alegret

VEU

PIANO

Ni - ne - tes de mon - ta-nya són de bon fes - te -

jar, són fres-ques i ge - ma - des i ho fa l poc tre - ba - llar. Lum

la - ra li - ru - ra li - re - ta, lum la - ra li - re - ta li - rà.

LES NINES DE CAMPRODON

Ninetes de montanya
són de bon festejar:
són fresques i gemades
i ho fa l poc treballar.
Lum lara lirura lireta,
lum lara lirura lirà.
Si n'ha baixada una,
men priva l festejar:
sen va per les tavernes,
li agrada molt rondar.
Lum lara, etc.
Son pare l'ha perduda
i no la sab trobà;
sa mare l'ha trobada:
amb son galant s'està:
— Aquí, Mariagneta,

hi fa de bon estar.
— Mare, la mia mare,
ja us ho podeu pensar.
— Alça-t, Mariagneta,
que a la font has d'anar.
— Mare, la mia mare,
jo no hi vull pas anar,
que si l galant m'hi veia
m'hi vindria a robar.
— Aneu a la font més fosca:
allí ningú us veurà.
I si ls aucells vos veuen,
no saben de parlar,
que tenen llengua prima:
no poden redoblar.

En total es una frase de 8 compassos: els 4 primers semblen tenir aire de ball; els altres 4, de cançó; la rescobla si que té sabor català. Me la cantà la porqueirola de la Masia de les Tallades, d'edat 12 anys, filla de la llevadora de Vilanova de Sau.

LES NINES DE CAMPRODON

Alegret

VEU

PIANO

Ni - ne - tes de Cam - pro - don són fres - ques i

re - ga - la - des, tres o qua-tre que n'hi han, les

u - nes més que les al - tres.

Ninetes de Camprodon
són fresques i regalades,
tres o quatre que n'hi han,
les unes més que les altres.
Han baixat a espigolar
aquí al fondo de la plana.
Quan ve l'hora d'esmorzar
elles compten les manades:
la una diu que n té nou;
a l'altra les hi han robades.
Darrera d'un gabelló

a plorar se n'es posada,
i en pensa que ningú ho veu:
son galant se la mirava.
— Què plores, dolceta amor?
De què estas tant enutjada?
— Ai! No tinc jo de plorar?
M'han robades les manades.
— Posa-t tras d'un gabelló
i allí fes-ne d'altres tantes,
i, si d'eixes no n tens prou,
ves-ten al graner de casa.

Es molt senzilla, però no per això deixa d'esser bonica. La resolució de l'últim compas no cau a la tonica fins a la segona meitat d'ell, lo que li dona un caracter molt agradable. Me la cantà l'Esquerrà.

TAULA

	Pàgines
Quatre paraules	3
El Moli	6
La Desenganyada	8
El Frare i la Pastora	10
La Carta	12
Cançó nova	14
Els fadrins de Sant Boi	16
Els Soldats	18
Paraules del jovent	20
La Dama d'Aragó	22
En Pere Gallerí	24
En Serrallonga	26
Montanyes de Canigó	28
El Carboner	30
La Font viva	32
El Fill del Rei	34
El Floviol	36
La mal xergada	38
Els Mistaires	40
La mala Madrastra	42
Les Nines de Camprodon	44

Impremta i Llibreria «L'Avenç»: Rambla de Catalunya, 24 * Barcelona

Cançons catalanes d'ENRIC MORERA

POPULARS

Sant Ramon, partitura pera coro d'homes i de nois, solo i harmonium, reducció pera cant i piano, i lletra de la cançó. — Il·lustració d'*Alexandre de Riquer*.

Plany, partitura pera coro d'homes, solo, reducció pera cant i piano, i lletra de la cançó. — Il·lustració de *Joan Llimona*.

El Comte Arnau, partitura pera coro d'homes i de nois, solo, reducció pera cant i piano, i lletra de la cançó. — Il·lustració de *Santiago Rusiñol*.

Els Segadors, partitura pera coro d'homes, reducció pera cant i piano, i lletra de la cançó. — Il·lustració de *Miquel Utrillo*.

El Rossinyol, partitura pera coro d'homes, reducció pera cant i piano, i lletra de la cançó. — Il·lustració de *Santiago Rusiñol*.

La Mala Nova, ballet, partitura pera coro d'homes i nois, reducció pera cant i piano, i lletra de la cançó. — Il·lustració de *Lluís Bonnin*.

Montanyes de Canigó, partitura pera coro d'homes, reducció pera cant i piano, i lletra de la cançó. — Il·lustració de *Jaume Pabissa*.

Cada cançó DOS RALS

Enquadrades totes set en un volum, CINC PESSETES

ORIGINALS

Marinesca, coro a veus soles, lletra de *J. Pujol i Brull*. — Portada de *J. Triadó*.

La nostra nau, coro a veus soles, lletra d'*E. Guanyabéns*. — Portada de *J. Triadó*.

Missa de Requiem, a quatre veus, 10 pessetes.